

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 46/2010-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť O. B., P., zastúpeného advokátom JUDr. O. P., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Mestskej správy vyšetrovania Policajného zboru Bratislava, Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 11/98 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť O. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. januára 2010 doručená sťažnosť O. B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Mestskej správy vyšetrovania Policajného zboru Bratislava (ďalej len „vyšetrovateľ“), Krajského súdu v Bratislave (ďalej

len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 T 11/98 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza: *«... Krajský súd... v danej veci vykonal 21 hlavných pojednávanií. 5 hlavných pojednávam súd po určení termínu zrušil či už pre ochorenie sudcu, alebo z iných dôvodov. Ja obžalovaný som sa hlavných pojednávanií zúčastňoval, pokiaľ mi to zdravotný stav dovoľoval. Je pravdou, že konanie bolo niekoľko mesiacov prerušené z dôvodu môjho ochorenia, liečby a neschopnosti zúčastniť sa hlavného pojednávania...»*

Dlho trvajúce trestné konanie, veľký počet hlavných pojednávanií ma fyzicky i psychicky značne vyčerpávalo a ničilo. Musel som byť opakovane a mnohokrát hospitalizovaný na psychiatrických oddeleniach zdravotníckych zariadení a podroboval som sa dlhodobej liečbe. Po 17 rokoch trestného stíhania som fyzicky a psychicky ťažko chorý človek a ja tvrdím, že pod celkové zhoršenie zdravotného stavu sa „podpísalo“ neprimerane dlhé trestné konanie, ktoré na mňa ťažko psychicky doliehalo. Dlhé roky žijem v stave neistoty, hoci od spáchania skutkov a začatia trestného stíhania uplynulo 17 rokov, nemám predstavu, ako bude vec ukončená, či budem uznaný vinným, aký trest ma čaká a kedy sa prípadne dostanem z väzenia.

Krajský súd... napokon dňa 30. 9. 2009 v konaní 1 T 11/1998 vyniesol rozsudok... Proti tomuto rozsudku som podal odvolanie, o ktorom odvolací súd dosiaľ nerozhodol.»

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Krajský súd... v konaní 1 T 11/1998 a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky /Mestská správa vyšetrovania PZ Bratislava/, porušili právo O. B..., aby sa jeho veci prerokovala bez zbytočných prieťahov, právo zaručené v článku 48 Ústavy... Toto základné právo sťažovateľa porušené bolo.

Krajskému súdu... a Najvyššiemu súdu... sa prikazuje, aby vo veci konali bez zbytočných prieťahov.

O. B. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 €..., ktoré je Krajský súd... povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu...

Krajský súd... je povinný uhradiť O. B. trovy konania v sume 254,36 € do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu na účet jeho právneho zástupcu...“

II.

4. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh prerokuje bez prítomnosti sťažovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy, návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Odmietnuť môže aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

5. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

6. Ústavný súd so zreteľom na citované ustanovenie zákona o ústavnom súde v danej veci skúmal, či sú splnené podmienky na konanie pred ním. Ústavný súd zo sťažnosti a z jej príloh nezistil, že by sťažovateľ bol využil svoje právo a podal sťažnosť na prietahy v konaní.

7. Ústavný súd vykonal dopyt na krajskom súde, či sťažovateľ vyčerpal prostriedky nápravy na ochranu svojich práv v súvislosti s namietanými priet'ahmi v konaní krajského súdu. V okolnostiach danej veci išlo o preukázanie podania sťažnosti predsedníčke krajského súdu na namietané priet'ahy v konaní v súlade s ustanovením § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov [platného do 31. marca 2005 (ďalej len „zákon o štátnej správe súdov“)] a od 1. apríla 2005 podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“). Z oznámenia podpredsedu krajského súdu z 25. januára 2010 vyplýva, že sťažovateľ sťažnosť na priet'ahy nepodal.

8. Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na priet'ahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa zákona o štátnej správe súdov, resp. podľa zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

9. Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na priet'ahy v konaní v zmysle citovaných zákonov zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných priet'ahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými priet'ahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných priet'ahov a ustanovuje za také priet'ahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b)

a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. Napokon podľa tretieho odseku predmetného zákonného ustanovenia „Ak orgán poverený vybavovaním sťažnosti zistí, že sťažnosť je dôvodná, prijme a zabezpečí vykonanie opatrení na odstránenie nedostatkov, ak je to potrebné, vyvodí za vzniknuté nedostatky voči zodpovedným osobám dôsledky.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

10. Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci. Ústavný súd tiež opakovane vyslovil, že podanie sťažnosti na prietahy podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch považuje za vyčerpanie účinného prostriedku nápravy v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde len v tom prípade, ak sťažovateľ poskytne príslušnému súdu dostatočný priestor na prijatie opatrení za účelom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného jeho nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou.

11. Sťažovateľ v prerokúvanej veci nepreukázal, že splnil požiadavku namietania prietahov v konaní pred orgánom štátnej správy súdov ani v priebehu vyšetrovania. V nadväznosti na to ústavný súd dodáva, že „povinnosť vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov ochrany základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažovateľ pred

ústavným súdom namieta, tiež vyžaduje, aby sťažovateľ konal v súlade s pravidlami, ktoré s uplatnením daného prostriedku súvisia. Nekonanie týmto spôsobom... má za následok nesplnenie sťažovateľovej povinnosti vyčerpať dostupný prostriedok ochrany svojich práv.“ (m. m. III. ÚS 44/03).

12. Keďže ústavný súd z obsahu sťažnosti a dopytu na krajskom súde nezistil, že by sťažovateľ podal predsedníčke krajského súdu a vyšetrovateľovi sťažnosť na prietahy v predmetnom konaní pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, a ani z obsahu sťažnosti a jej príloh nevyplýva, že by k nesplneniu podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde došlo zo strany sťažovateľa z dôvodov hodných osobitného zreteľa, odmietol jeho sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

13. Ústavný súd už rozhodol, že v kontexte ustanovenia § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty na včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03). Lehota na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy začala v okolnostiach danej veci plynúť dňom, keď sa sťažovateľ dozvedel o zbytočných prietahoch, teda o „inom zásahu“ voči orgánom činných v trestnom konaní a napokon voči krajskému súdu, ktorých označil za účastníkov tohto konania. Keďže v danej veci krajský súd vo veci sťažovateľa 30. septembra 2009 meritórne rozhodol, sťažovateľ sa o napadnutých zbytočných prietahoch mohol dozvedieť najneskôr uvedeného dňa. Pretože predmetná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu 8. januára 2010, teda v čase keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd sa nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok uvedených v sťažnosti. Z uvedených dôvodov bolo potrebné sťažnosť taktiež posúdiť ako návrh podaný oneskorene.

14. Ústavný súd v neposlednom rade pripomína, že v sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáhal. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti a vo vzťahu k tomu subjektu,

ktorý označil za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). V tejto súvislosti sťažovateľ okrem iného bližšie neoznačil/neidentifikoval konania vedené pred vyšetrovateľom a pred najvyšším súdom ani prípadné prietahy pred uvedenými porušovateľmi neodôvodnil, preto sa nimi vo vzťahu k označeným subjektom ústavný súd ani nemohol zaoberať.

15. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bezprávneho významu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími nárokmi sťažovateľa.

16. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom krajského súdu (najvyššieho súdu) v nej dochádza k zbytočným prietahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. februára 2010